Please do not take unnecessary printouts

यतिसन्ध्या

श्रीशारदापीठप्रकाशिता

★

प्राप्तिस्थानम्—
७, शंकराचार्य भवन, शंकराचार्य मार्ग,
सिविल लाइन्स, दिल्ली–५४

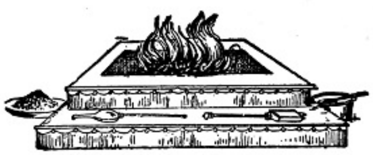

मुद्रक—
राधा प्रेस
गांधी नगर, दिल्ली–११० ०३१

प्रकाशन तिथि—
मकर संक्रान्ति, वि० सं० २०३७

वर्तमान संस्करण—
१,००० प्रति

श्री द्वारकाशारदापीठाधीश्वर श्रीमज्जगद्गुरुश्रीशंकराचार्य
अनन्तश्रीविभूषित अभिनवसच्चिदानन्दतीर्थस्वामिनः

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

तत्रादौ शिष्टाचारप्राप्ताचमनप्राणायामाः ॥
द्वादशप्रणवाभिमन्त्रितभस्मधारणञ्च ॥

मंगलम् ॥

शुक्लाम्बरधरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ॥ प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ १ ॥ सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे ॥ नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥ २ ॥

भूशुद्धिः ॥

ॐ मं मण्डूकायनमः ॥ ॐ कं कालाग्निरुद्रायनमः ॥ ॐ कुं कूर्मायनमः ॥ ॐ आं आधारशक्त्यैनमः ॥ ॐ अं अनन्तायनमः ॥ ॐ पं पृथ्व्यैनमः ॥ पृथ्व्या मेरुपृष्ठऋषिः कूर्मोदेवता सुतलं छंदः आसने विनियोगः ॥ पृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता ॥ त्वञ्च धारय मां देवि पवित्रं कुरु चासनम् ॥ १ ॥

भूतशुद्धिः ॥

अपसर्पन्तु ये भूताः ते भूता ये भूता भूमिसंस्थिताः ॥ ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ॥ १ ॥ अपक्रामन्तु भूतानि पिशाचाः सर्वतोदिशम् ॥ सर्वेषामविरोधेन सन्ध्याकर्म, समारभे ॥ २ ॥ तीक्ष्णदंष्ट्र महाकाय कल्पान्तदहनोपम ॥ भैरवाय नमस्तुभ्यमनुज्ञां दातुमर्हसि ॥ ३ ॥ शरीराकारभूतानां भूतानां यद्विशोधनम् ॥ अव्यक्त भूतसंपर्कात्भूतशुद्धिरियंमता ॥ ४ ॥

प्राणप्रतिष्ठा ॥

शरीरमिन्द्रियाण्यात्मा पञ्चभूतानि सूक्ष्मता ॥ प्राणापानादिकं सर्वमहमेव चिदात्मकम् ॥ १ ॥

वन्दनम् ॥

हृदये हस्तं निधाय ब्रह्माद्यशेषगुरुपारंपर्येण यावत्स्वगुरुपादाम्बुजं तावत्प्रणौमीति शिरसि हस्तं निधाय ॥ ॐ नारायणाय नमः ॥ ॐ पद्मभवायनमः ॥ ॐ वसिष्ठायनमः ॥ ॐ शक्त्यैनमः ॥ ॐ पराशरायनमः ॥ ॐ व्यासायनमः ॥ ॐ शुकायनमः ॥ ॐ गौडपादाचार्येभ्योनमः ॥ ॐ गोविन्द भगवत्पूज्यपादाचार्येभ्योनमः ॥ ॐ श्रीशङ्कराचार्येभ्योनमः ॥ ॐ विश्वरूपाचार्येभ्योनमः ॥ ॐ पद्मपादाचार्येभ्योनमः ॥ ॐ हस्तामलकाचार्येभ्यो नमः ॥ ॐ त्रोटकाचार्येभ्यो नमः ॥

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

ॐ समस्तब्रह्मविद्यासम्प्रदायप्रवर्तकाचार्येभ्यो नमः ॥ ॐ गं गुरुभ्योनमः ॐ पं परमगुरुभ्यो नमः ॥ ॐ पं परमेष्ठिगुरुभ्योनमः ॥ ॐ पं परात्परगुरुभ्यो नमः ॥ ॐ वामस्कन्धे गं गणपतयेनमः ॥ ॐ दक्षिणस्कन्धे दं दुर्गायैनमः ॥ ॐ वामकुक्षौ क्षं क्षेत्रपालायनमः ॥ ॐ दक्षिणकुक्षौ सं सरस्वत्यैनमः ॥ ॐ पं परमात्मने नमः नाभौ ॥ ॐ परब्रह्मणे नमः हृदये ॥

ततो हृदयकमलमध्ये सर्वतेजोमयं परब्रह्मस्वरूपं प्रणवं ध्यात्वा हृदयमालभेत ॥ षट्प्राणायामान् कृत्वा, प्रणवेन करशुद्धि कुर्यात् ॥ प्रकोष्ठे मणिबंधे च कूर्पयोर्हस्तयोस्तले ॥ तत्पृष्ठे चतदग्रे च करशुद्धिरुदाहृता ॥ १ ॥

न्यासाः ॥

ॐ भूरज्ञानात्मने तुषारवर्णायाङ्गुष्ठाभ्यांनमः ॥ ॐ भुवः प्राजापत्यात्मने रक्तवर्णाय तर्जनीभ्यांनमः ॥ ॐ स्वः सूर्यात्मने श्यामवर्णाय मध्यमाभ्यां नमः ॥ ॐ महः ब्रह्मात्मने नीलवर्णायानामिकाभ्यांनमः ॥ ॐ जनः ज्ञानात्मने कृष्णवर्णाय कनिष्ठिकाभ्यांनमः ॥ ॐ तपः सत्यात्मने श्वेतवर्णाय करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः॥ एवं हृदयादि ॥ ततोप्लुतोच्चारेण प्रणवेन हृदयमारभ्य शिरःप्रभृति पादाङ्गुष्ठपर्यन्तं त्रिवारं व्यापकं कुर्यात् ॥ ततस्तालत्रयं कृत्वा बाणमुद्रया छोटिकात्रयञ्च विधाय प्रणवेन दिग्बंधः ॥

ॐ हंहमिति बीजेनाकाशप्राकारं विचिन्त्य यंयमिति वायुप्राकारं विचिन्त्य रंरमित्यग्निप्राकारंविचिन्त्य वंवमितिजलप्राकारं विचिन्त्य लंलमिति पृथ्वीप्रकारं विचिन्त्य कराग्रं ब्रह्मरन्ध्रे निधाय परमाकाशं विचिन्तयेत् ॥ स्फुरत्तारकसंकाशं विद्युत्पुञ्जसमप्रभम् ॥हृदिस्थं परमं ध्यायेदोमितिज्योतिरूपकम् ॥ १ ॥ ॐ नमो नारयाणयेत्यष्टवारंजपेत् ॥

प्रणवविचारः ॥

ॐ प्रणवस्यान्तर्यामी ऋषिर्दैवी गायत्रीच्छन्दः परमात्मा देवता लातव्यगोत्रोत्पन्नो ब्रह्मपुत्रकः श्वेतोवर्णः उदात्तस्वरः ज्ञानाग्निर्मुखं ॐ अं बीजं ॐ उं शक्तिः ॐ मं कीलकं मम मोक्षार्थंजपे विनियोगः ॥ ॐ अकारस्याग्निऋर्षिर्दैवीगायत्री च्छन्दः ब्रह्मादेवता क्लीं बीजं क्रियाशक्तिः पीतोवर्णः जागृदवस्था भूःस्थानमुदात्तस्वरः ऋग्वेदो गार्हपत्योऽग्निः रजोगुणः प्रातःसवनं विश्वात्मा पृथ्वीतत्त्वं सृष्टिक्रियाव्याप्त्यर्थे विनियोगः ॥ ॐ उकारस्य, वायुऋर्षिस्त्रिष्टुप्छन्दः विष्णुर्देवता श्रींबीजं ज्ञान शक्तिः विद्युद्वर्णः स्वप्नावस्था भुवाःस्थानमनुदात्तस्वरः यजुर्वेदो दक्षिणाग्निः सत्वगुणः माध्यन्दिनसवनं तैजसआत्मान्तरिक्षतत्त्वं स्थितिक्रियोत्कर्षार्थे विनियोगः ॥ ॐ मकारस्य सूर्यऋषिर्जगतीच्छन्दः ईश्वरो देवता ह्रीं बीजं द्रव्यशक्तिः श्वेतोवर्णः सुषुप्त्यवस्था स्वःस्थानं स्वरितःस्वरः सामवेदः आहवनीयोऽग्निः तमोगुणः सायंसवनं प्राज्ञात्मा द्यौस्तत्त्वं संहारक्रियार्थे विनि-

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

योगः ॥ ॐ अर्धमात्रायाः वरुणऋषिर्विराट्छन्दः पुरुषो देवता क्लींबीजं विज्ञानशक्तिः सर्ववर्णाः तुरीयावस्था भूर्भुवः स्वःस्थानानि उदात्तानुदात्तस्वरितस्वराः अथर्ववेदोनादोवा-संवर्तकोऽग्निः सर्वेगुणाः सर्वाणि सवनानि सर्वे आत्मानः पृथ्व्यंतरिक्षदिवस्तत्त्वानि सृष्टिस्थितिसंहारक्रियार्थे विनियोगः ॥ ॐ ध्वनेर्ब्रह्मर्षिरव्यक्तगायत्रीच्छन्दः परमानन्दोदेवता हंसो बीजं चिच्छक्तिः नादःस्वरूपं ब्रह्मात्मास्वःस्थानं उन्मन्यवस्था मम मोक्षार्थंजपे विनियोगः ॥

स्तवनम् ॥

ॐकारं निगमैकवेद्यमनिशं वेदान्ततत्त्वास्पदं चोत्पत्ति-स्थितिनाशहेतुममलंविश्वस्यविश्वात्मकम् ॥ विश्वत्राणपरायणं श्रुतिशतैः संप्रोच्यमानं प्रभुं सत्यं ज्ञानमनंतमूर्तिममलं शुद्धात्मकं तं भजे ॥१॥ जगदङ्कुरकन्दाय सच्चिदानन्दमूर्तये॥ गलिताखिलभेदाय नमः शान्ताय विष्णवे ॥२॥ यदबोधादिदं भाति यद्बोधाद्विनिवर्तते ॥ नमस्तस्मै परानन्दवपुषे परमात्मने ॥३॥ अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ॥ नमःसदैकरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे ॥४॥ यदज्ञानप्रभावेण दृश्यते सकलंजगत् ॥ यद्ज्ञानाच्छ्रेय आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मनेनमः ॥५॥ अनात्मभूते देहादावात्मबुद्धिस्तुदेहिनाम् ॥ साऽविद्या तत्कृतोबन्धस्तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥ ६ ॥ बन्धमोक्षौ न विद्येते नित्यमुक्तस्य चात्मनः ॥ ७ ॥

पञ्चीकरणम् ॥

ॐ अथातः परमहंसानां समाधिविधिं व्याख्यास्यामः ॥ सच्छब्दवाच्यमविद्याशबलं ब्रह्म ब्रह्मणोऽव्यक्तमव्यक्तान्महन्महतोऽहंकारः अहङ्कारात्पञ्चतन्मात्राणि पञ्चतन्मात्रेभ्योऽखिलंजगत् ॥ पञ्चानां भूतानामेकैकं द्विधा समं विभज्य स्वस्वार्धभागं विहायेतरेषु योजनात्पञ्चधापञ्चीकृतेषु पञ्चीकरणंभवति ॥ अध्यारोपापवादाभ्यां निष्प्रपञ्चं प्रपञ्च्यते ॥ तत्र पञ्चीकृतःपञ्चमहाभूतानि तत्कार्यञ्च सर्वं विराडुच्यते ॥ एतत्स्थूलशरीरमात्मनः इन्द्रियैरर्थोपलब्धिर्जागरितं तदुभयाभिमान्यात्मा विश्वमेतत्त्रयमकारः अपञ्चीकृतपञ्चमहाभूतानि तत्कार्यञ्च-सर्वंसप्तदशकं भौतिकं लिङ्गं हिरण्यगर्भ इत्युच्यते ॥

एतत्सूक्ष्मशरीरमात्मनः करणेषूपसंहृतेषु जागरितसंस्कारजः प्रत्ययः स्वप्नस्तदुभयाभिमान्यात्मा तैजसः एतत्त्रयमुकारः शरीरद्वयकारणमात्माज्ञानं साभासमव्याकृतमुच्यते एतत्कारण शरीरमात्मनस्तच्चनसन्नासन्नापि सदसन्न भिन्नं नाभिन्नं नापि भिन्नाभिन्नं कुतश्चिन्ननिरवयवं सावयवं नोभयं किन्तु केवलं ब्रह्मात्मैकत्वज्ञानापनोद्यं सर्वप्रकारकज्ञानोपसंहारं बुद्धेः कारणात्मनावस्थानं सुषुप्तिस्तदुभयाभिमान्यात्मा प्राज्ञः एतत्त्रयंमकारः ॥ अकारमुकारे उकारं मकारे मकारोऽहमेवात्मा साक्षी केवल चिन्मात्रस्वरूपोऽहं नाज्ञानं तत्कार्यञ्च किन्तुनित्यशुद्धबुद्धमुक्तस्वभावं परमानन्दाद्वयं प्रत्यग्भूतचैतन्यं परंब्रह्मैवाहमस्मि ॥ अहमेव परब्रह्मेत्यभेदेनावस्थानं समाधिः ॥ ॐ प्रज्ञानं ब्रह्म ॥

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

ॐ अहंब्रह्मास्मि ॥ ॐ तत्त्वमसि ॥ ॐ अयमात्माब्रह्मेत्यादि महावाक्येभ्यो नित्यशः प्रणवात्मस्थमात्मज्योतिर्हृदिस्थितं चैतन्यमात्रममृतं सोहमस्मीतिभावयेत् ॥ तत्र कार्योपाधिचैतन्यं जीव शब्दवाच्यम् ॥ कारणोपाधिचैतन्यमीश्वरपदवाच्यम् ॥ उभयत्र चैतन्यमात्रंलक्ष्यम् ॥ लक्ष्यपदार्थग्रहणसामर्थ्येनाखण्डैकरसं ज्ञानंभवति ॥ कार्यकारणे परित्यज्य यल्लक्ष्यं शुद्धं तद्ब्रह्मोच्यते ॥ कार्योपाधिरयं जीवः कारणोपाधिरीश्वरः ॥ कार्यकारणतां हित्वा पूर्णबोधोऽवशिष्यते ॥ १ ॥ इति श्रुतेः ॥

मानसपूजाप्रकारः ॥

ॐ विष्णुं भास्वत्किरीटाङ्गदवलयुगाकल्पहारोदराङ्घ्रि श्रोणीभूषं सुवक्षोमणिमकरमहाकुण्डलामण्डिताङ्गम् ॥ हस्तोद्यच्छंखचक्रांबुजगदममलं पीतकौशेयवासो विद्युद्भाभासमानं दिनकरसदृशं पद्मसंस्थं नमामि ॥ १ ॥ हृदयकमलमध्ये दीपवद्वेदसारं प्रणवमयमतर्क्यं योगिभिर्ध्यानगम्यम् ॥ हरिगुरुशिवयोगं सर्वभूतस्थमेकं सकृदपि मनसा यश्चिन्तयेत्स्यात्स मुक्तः ॥ २ ॥ देहेन्द्रियमनोबुद्धिप्रकृतिभ्यो विलक्षणम् ॥ सच्चिदानन्दमद्वैतं परं ब्रह्मास्मि केवलम् ॥ ३ ॥ इति ध्यात्वा प्रणवयुक्तस्ववेदशाखान्तरगतानि महावाक्यानि पठेत् ॥

ॐ तत्त्वमसि श्वेतकेतो, ॐ सर्वं खल्विदं ब्रह्मेति, ॐ प्राणो ब्रह्म कंब्रह्म खं ब्रह्मेति, ॐ योक्षिणि पुरुषो दृश्यते स आत्मेति ॥

स हो वाचैतदभयममृतं ब्रह्मैतदिति, ॐ तद्योऽहंसोऽसौ सोऽहमिति ॥ ततोऽष्टोत्तरशतजपपूर्वकप्राणायामत्रयंकुर्यात् ॥ तदनन्तरं जलमध्येऽष्टदलं प्रकृत्य तत्र ॐ नमो नारायणायेत्यष्टाक्षरमन्त्रंलिखेत् ॥ ततस्तन्मध्ये सपरिवारंदेवमादित्यमण्डलात्स्वहृदयाद्वा हस्तद्वयाङ्गुष्ठाभ्यां प्रणवान्वितश्वासमार्गेण विष्णुमावाह्य तद्यथा ॥ आगच्छ देवदेवेश शंखचक्रगदाधर ॥ गृहाणास्मत्कृतां पूजां चक्रेऽस्मिन्सन्निधीभव ॥ १ ॥ ततः शंखचक्रगदाधेनुगरुडमुद्राप्रदर्शनम् ॥ दिव्यात्मने तिलकायनमः ॥ सर्वात्मने पटवन्धाय नमः ॥ सावित्र्यात्मने तिलकाय नमः ॥ पुरुषात्मने कौस्तुभाय नमः ॥ पञ्चभूतात्मने वनमालायै नमः ॥ दिगात्मने पीताम्बराय नमः ॥ मनोवेगात्मने चक्राय नमः ॥ अहंकारात्मने पाञ्चजन्याय नमः ॥ आनन्दात्मने पद्माय नमः ॥ बुद्धितत्त्वात्मने कौमोदक्यै नमः ॥ इति नमस्कृत्य ॥

पञ्चोपचारपूजनम्

ॐ लं पृथ्वीगंधतन्मात्रप्रकृत्यानंदात्मपरमेश्वराय गन्धं परिकल्पयामि ॥ ॐ हं आकाशशब्दतन्मात्रप्रकृत्यानंदात्मपरमेश्वराय पुष्पं परिकल्पयामि ॥ ॐ यं वायुस्पर्शतन्मात्रप्रकृत्यानंदात्मपरमेश्वराय धूपं परिकल्पयामि ॥ ॐ रं अग्निरूपतन्मात्रप्रकृत्यानंदात्मपरमेश्वराय दीपं परिकल्पयामि ॥ ॐ वं अमृतरसतन्मात्रप्रकृत्यानन्दात्मने परमेश्वराय नैवेद्यं परिकल्प-

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

यामि ॥ ॐ सं शक्तिसर्वतन्मात्रप्रकृत्यानन्दात्मने परमेश्वराय पुष्पांजलिं परिकल्पयामि ॥ इति ॥

तर्पणम् ॥

ॐ वमित्यमृतबीजेन धेनुमुद्रया जलेऽमृतरूपं ध्यात्वा प्रणवेन द्वादशवारमभिमन्त्र्याष्टोत्तरशतवारञ्च तर्पयेत् ॥ ऋषींस्तर्पयामि ॥ छन्दांसि तर्पयामि ॥ देवतास्तर्पयामि ॥ हृदय देवं तर्पयामि ॥ शिरोदेवं तर्पयामि ॥ शिखादेवं तर्पयामि ॥ कवचदेवं तर्पयामि ॥ नेत्रदेवं तर्पयामि ॥ अस्त्रदेवं तर्पयामि ॥

अर्घ्यप्रदानम् ॥

ॐ आत्मैवेदंसर्वम् ॥ ॐ ब्रह्मैवेदं सर्वम् ॥ ॐ सर्वं खल्विदं ब्रह्मेति त्रिवारमञ्जलिं दद्यात् ॥

उत्तरपूजनम् ॥

पूर्ववत्संपूज्य स्वहृदये सपरिवारंदेवमुद्वासयेत् ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठदेवेश पुनरागमनाय च ॥ प्रसीद त्वं महेशान प्रविश्य हृदये मम ॥ १ ॥ दक्षिणहस्ते जलमादाय प्रणवेन द्वादशवारमभिमन्त्र्य वामकरे निक्षिप्य तद्गलितोदकेन शिरः सम्प्रोक्ष्य चाचम्य प्राणायामत्रयं कुर्यात् ॥ जलमादाय संकल्पः ॥ ॐ मनसा चिंतितं यन्मे वचसा भाषितं पुनः ॥ कायेन यत्कृतं कर्म सर्वं ब्रह्मार्पणं भवेदिति ॥ १ ॥

प्रणवोच्चारेण दण्डतर्पणम् ॥

द्वादशं दण्डमूले तु दण्डाग्रेऽपि तथैव हि ॥ मुद्रायां द्वादशं प्रोक्तं प्रतिपर्वत्रिधामतम् ॥ १ ॥ द्विधालोड्य च मध्येन मूले प्रोक्तं नवांकितम् ॥ अग्रे सप्ताङ्कितं प्रोक्तमिति दण्डस्य तर्पणम् ॥ २ ॥ शिरःप्रोक्षणमग्रेण मूलेन पादप्रोक्षणम् ॥ सुरास्तिष्ठन्ति दण्डाग्रे दण्डमूले तु पूर्वजाः ॥ ३ ॥ प्रतिग्रन्थिषु गन्धर्वा मध्ये तिष्ठन्तु मानवाः ॥ अस्माकं ये कुलेजाता नामगोत्रविवर्जिताः ॥ ४ ॥ ते सर्वे तृप्तिमायान्तु दण्डसंबंधिवारिणा ॥ ५ ॥ यस्यस्मृत्येति समाप्य दिक्पालगुर्वादींञ्च प्रणमेत् ॥ ततो भाष्यग्रन्थानां श्रवणविधिना श्रवणादिकञ्च कुर्यात् ॥

तुरीयसन्ध्या ॥

ॐ अजपानामगायत्री योगिनां सिद्धिदा मता ॥ हंसपदं महेशानि प्रत्यहं जपते नरः ॥ १ ॥ मोहाद्यो वै न जानाति मोक्षस्तस्य न विद्यते ॥ अजपां जपतो नित्यं पुनर्जन्म न विद्यते ॥ २ ॥ हकारेण बहिर्यान्तं विशन्तञ्च सकारतः ॥ चिन्तयेत्परमेशानि जीवन्तं पक्षिरूपिणम् ॥ ३ ॥ श्रीगुरोः कृपया देवि ज्ञायते जप्यते यदा ॥ उच्छ्वासनिःश्वासतयो बन्धमोक्षस्तदा भवेत् ॥ ४ ॥

न्यासाः ॥

ॐ हं सं सूर्यायाङ्गुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ हं सीं सोमाय-

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

तर्जनीभ्यां नमः ॥ ॐ हूं सं निरञ्जनाय मध्यमाभ्यां नमः ॥ ॐ हूं सौं निराभासायानामिकाभ्यां नमः ॥ ॐ हूं सैं अतनुसूक्ष्माय कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॥ ॐ हूं सः अव्यक्तप्रबोधात्मने करतल-पृष्ठाभ्यां नमः ॥ एवं हृदयादि ॥

ध्यानम् ॥

ॐ अस्य हंसस्य देवेशि निगमागमपक्षको ॥ उभावपि-चाग्निसोमौ वक्षो हंसशिरो भवेत् ॥ १ ॥ बिन्दुस्त्रयं शिखानेत्रे मुखं नादः प्रकीर्तितः ॥ शिवशक्ती पदद्वंद्वं कालाग्निः पार्श्व-युग्मकम् ॥ २ ॥ हंसः परमहंसोऽयं सर्वव्यापी प्रकाशवान् ॥ सूर्यकोटीप्रकाशश्च स्वप्रकाशेन भासते ॥ ३ ॥ ततो यथाशक्ति हंसमन्त्रं प्रजप्य समष्टिव्यष्टिक्रमेण ॥

जपनिवेदनम् ॥

ॐ गतारुणोदयादागाम्यरुणोदयपर्यन्तं बहुश्वासानुसार-कृतषट्शताधिकैकविंशतिसहस्राजपाजपेन गणेशब्रह्मविष्णुमहे-शजीवपरमात्मागुरवः प्रीयन्ताम् ॥ चतुर्दले मूलाधारे षट्शतेन साङ्गोपावरणः सायुधः सशक्तिकः सवाहनः श्रीगणेशः प्रीयताम् ॥ षट्दले स्वाधिष्ठाने सहस्रषट्केन० ब्रह्मा प्रीयताम् ॥ द्वादश-दशदले मणिपूरके सहस्रषट्केन० विष्णुः प्रीयताम् ॥ द्वादश-दलेऽनाहतचक्रे सहस्रषट्केन० महेशः प्रीयताम् ॥ षोडशदले

विशुद्धौ सहस्रेण० जीवात्मा प्रीयताम् ॥ द्विदलात्मकाज्ञाचक्रे सहस्रेण० परमात्मा प्रीयताम् ॥ सहस्रदले ब्रह्मरंध्रे सहस्रेण० सद्गुरुः प्रीयताम् ॥ गुह्यातिगुह्यगोप्त्रि त्वं गृहाणास्मत्कृत जपम् ॥ सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्महेश्वरि ॥ १ ॥

त्रैलोक्यचैतन्यमयीश्वरेश्वरि श्रीसुन्दरि त्वच्चरणाज्ञयैव ॥ प्रातः समुत्थाय तव प्रियार्थं संसारयात्रामनुवर्तयिष्ये ॥ २ ॥

एवं सन्ध्योपासनं विधायान्ते स्वधिकारानुरूपप्रणवजपं प्रकुर्वीत ॥ तथा चोक्तम् ॥ जपेद् द्वादशसाहस्रं प्रणवस्य प्रयत्नतः ॥ सहस्रं श्रवणार्थी तु योगाभ्यासी शतं जपेत् ॥ १ ॥ निर्विकल्पसमाधिस्तु न जपेत्किञ्चिदद्वयात् ॥

जपनिवेदनमंत्रः ॥

पुण्डरीकाक्ष विश्वात्मन् मन्त्रमूर्ते जनार्दन ॥ गृहाणेमं जपं नाथ मम दीनस्य शाश्वत ॥ १ ॥

इति विश्वेश्वरसरस्वतीविरचितयतिधर्मसंग्रहेसन्ध्योपासनम् ॥

परिव्राज्य धर्मवन्तो यज्ज्ञानाद्ब्राह्मतां ययुः ॥ तद्ब्रह्म प्रणवैकार्थं तुर्यतुर्यहरिं भजे ॥ १ ॥

ॐ तत्सत् ॥

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

संकीर्णविषयाः ॥

प्रातरुत्थाय वेदान्तस्तोत्रपठनपूर्वकं तीर्थादौ स्नात्वा सन्ध्योपासनं प्रकुर्वीत ॥

दण्डप्रकाराः ॥

षड्भिः सुदर्शनं प्रोक्तं नारायणमथाष्टकैः ॥ वासुदेवं द्वादशभिर्गोपालं दशभिस्तथा ॥ १ ॥ चतुर्दशभिश्चानन्तमत ऊर्ध्वं न धारयेत् ॥ षड्भिर्ग्रन्थिभिरित्यादि ज्ञेयम् ॥

दण्डपतनग्रहणमन्त्राः ॥

उत्तिष्ठोत्तिष्ठ भगवन्नारायण जगत्पते ॥ दण्डरूपिन् महाविष्णो प्रसीद पुरुषोत्तम ॥ १ ॥ मातृपितृसमोदण्डो भ्रातरो गुरवस्तथा ॥ पथिसाधनहेतुश्च ब्रह्ममुद्रे नमोस्तुते ॥ २ ॥ विष्णुहस्ते यथा चक्रं शूलं शिवकरे यथा ॥ इन्द्रहस्ते यथा वज्रं तथा दण्डो भवाद्यमे ॥ ३ ॥

नित्यग्रहणमन्त्रः ॥

उत्तिष्ठोत्तिष्ठ देवेश देवानां हितकाम्यया ॥ देवस्यारि विनाशाय सदा मम करे भव ॥ १ ॥

स्थापनमन्त्रः ॥

तिष्ठ त्वं देवदेवेश तिष्ठ त्वं दण्डदैवत ॥ ऋषिभिर्मुनिभिश्चैव गन्धर्वैश्च समं सदा ॥ १ ॥

कमण्डलुशुद्ध्यादिकम् ॥

यतेश्चत्वारि पात्राणि मृद्वेणुदार्वलाबुमयानि ॥

जलाग्निश्च कराग्निश्च महाग्निश्चैव संनिधौ ॥ अग्नित्रय प्रभावेण शुद्धो भव कमण्डलो ॥ १ ॥ कमण्डलो महातीर्थं पुण्योदकपरायण ॥ अगस्त्यादिमुनिश्रेष्ठैर्धृतोऽसि त्वं कमण्डलो ॥ स्नानसन्ध्यादिकृतेषु त्वमेकः साधनं मम ॥ २ ॥

काषायकरणविधिः ॥

तत्रादौ द्रवीकृतगैरिकमध्ये षड्दलं विधाय तन्मध्ये ॐ ऐं क्लीं हुं फट् इति षडक्षरमन्त्रमुल्लिख्य ॥ मेरुगर्भसमुद्भूते गैरिके वह्निरूपिणि ॥ त्वया रंजितवस्त्रेण योगसिद्धिं तु मे कुरु ॥ १ ॥

यतिक्षौरविधिः ॥

मासे मासे गृहस्थस्य पक्षे पक्षे च यज्वनाम् ॥ ऋत्वन्ते मस्करिणां च यथेच्छं ब्रह्मचारिणाम् ॥ १ ॥ यदा ह्यधिकमासः-

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

स्यात्तदा क्षौरद्वयं भवेत् ॥ मासद्वयेन प्रथमं मासेनैकेन चापरम् ॥ २ ॥ मासत्रयेणैकं वा ऋतुश्चैव भवेद्यतः ॥ एवं क्षौरद्वयं कार्यमिति शास्त्रस्य निर्णयः ॥ ३ ॥ त्रिमुहूर्ताधिका ग्राह्या पौर्णमासीप्रमाणतः ॥ कनिष्ठादि प्रकुर्वीत पर्वक्षौरं विचारतः ॥ ४ ॥

यतिमस्तके रक्तश्रावश्चेद्द्विगुणप्राणायामान् कुर्यात् ॥ मध्ये पुरीषादिकं चेद्द्विगुण शौचमाचरेत् ॥ तत्रादौ कृतनित्यकर्मा परशुमुद्राबन्धनपूर्वकं दिक्पालगुरुज्येष्ठादिवन्दनमाचरेत् ॥ विशेषतो गुरुं प्रार्थयेत् ॥ क्षौराद्यर्थं प्रार्थयामि त्वद्यपर्वण्यहं प्रभो ॥ अनुज्ञां देहि मे तात गमिष्यामि हिताय वै ॥ १ ॥

गुरुरुवाच ॥ गच्छ तात स्वकार्यार्थं सादरं भक्तिपूर्वकम् ॥ तद्योगसिद्धिमाप्नुहि तद्विष्णोः परमंपदम् ॥१॥ हस्तपादादिप्रक्षालनपूर्वकमाचमनप्राणायामत्रयञ्च कृत्वा प्रणवेन क्षौरभूमिं संप्रोक्ष्य तत्र पत्रावलिं निधायाष्टदलं लिखेत् ॥ ततोधेनुमुद्राप्रदर्शनम् ॥ नापितस्य हस्तौ द्वादशवारं प्रक्षालयित्वा क्षौरोपयोगिशस्त्राणि संशोध्य सूर्याय दर्शयित्वा च पात्रोपरि संस्थाप्य ॥ स्वशिर आर्द्रं कृत्वा ॥ मेरुमण्डलतुल्यानि पातकानि महान्त्यपि ॥ केशानाश्रित्य तिष्ठन्ति तस्मात्केशान्वदाम्यहम् ॥ १ ॥ इति मन्त्रेण स्वहस्तेन क्षौरसंस्कारमाचरेत् ॥ दक्षिणवामभागे जलपूरितत्रिद्रोणान्निधाय तन्मध्येऽङ्गुलीर्दद्यात् ॥ मौनेन क्षौरम् ॥ ततस्तीर्थगमनम् ॥ तत्र गर्तं विधाय केशादीन्निक्षिपेत् ॥ पश्चाज्जले द्वादशवारं निमज्ज्य तीरमासाद्य नारिकेलसमं मृत्पिण्डमादायाष्टधा विभज्य प्रत्येकभागं मूलमन्त्रेण द्वादशवारम-

भिमन्त्र्य सूर्याय दर्शयित्वा क्रमेण मृद्विभागेन हस्तपादमस्तकमुखबाहुकमण्डलुवासः कोपीनानि क्षालयेत् ॥ पुनश्च बिल्वमानपिण्डमादाय भागत्रयं कृत्वा द्वयेन कक्षाद्वयं विशोध्य शेषं विसृजेत् । पुनस्त्रिवारं जले निमज्ज्य तीरमासाद्य षोडशगंडूशान्षोडशप्राणायामांश्च विधाय किञ्चित्प्रणवजपपूर्वकदण्डकमंडलुसहितं स्नात्वा धौते वाससी परिधाय माध्याह्निकं कृत्वा मठे गच्छेत् ॥ गुरुवन्दनम् ॥ भो भो स्वामिन्दयासिन्धो प्रार्थयिष्यामि तेऽधुना ॥ पर्वण्यादिनमस्कारे चानुज्ञां दातुमर्हसि ॥ १ ॥ क्षौरकर्म तु यन्न्यूनं परिपूर्णं तदस्तु मे ॥ आचारहीनोऽहं देव यथावच्छाधि मां प्रभो ॥ २ ॥ वाङ्मनः कायसंभूतानपराधान्क्षमस्व मे ॥ सर्वेऽपराधाःक्षन्तव्याः शिक्षितव्यं पुनःपुनः ॥ १ ॥ अपराधसहस्राणि क्रियन्तेऽर्हनिशं मया ॥ दासोऽयमिति मां मत्वा क्षमस्व पुरुषोत्तम ॥ ४ ॥ गुरुरुवाच ॥ सुखेन वर्ततां धर्मे चित्ते ब्रह्म विचिन्तय ॥ इति क्षौरविधिः ॥

भिक्षाप्रकरणम् ॥

माधुकरमसंक्लृप्तं प्राक्प्रणीतमयाचितम् ॥ तात्कालिक ञ्चोपपन्नं भैक्षं पञ्चविधं स्मृतम् ॥ १ ॥ नामगोत्रादिचरणं देशकालं श्रुतं कुलम् ॥ शीलं वृत्तं वयः पूर्वंख्यापयेन्नैव सद्यतिः ॥ २ ॥ प्रवासी यदि संन्यासी रात्रौ भुञ्जन्न दुष्यति ॥ दिवा यदि न भुक्तं चेन्नायंदोषः प्रकीर्तितः ॥ ३ ॥ ब्रह्मक्षत्रियवैश्यानां मेध्यानां भैक्षमाचरेत् ॥ द्विजाभावे तु संप्राप्ते उपवास-

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

त्र्ये गते ॥ ४ ॥ फलं शूद्रादपि ग्राह्यं प्राणं रक्षेत्सदा यतिः । यावदुदरपूर्तिः स्यात्तावद्भैक्षं समाचरेत् ॥५॥ पितुरब्दं तु चाशौचं तदर्धं मातृपुत्रयोः ॥ सपिंडानान्तु सर्वेषां मासमेकं विवर्जयेत् ॥ ६ ॥ मासत्रयं तु भार्याया मासैक्यं पुत्रजन्मनि ॥ चत्वारिंशद्दिनं त्याज्यं कन्याजन्म हि यद् गृहे ॥ ७ ॥ महिषी गौश्च मार्जारी शुनी वाजा प्रसूतिका ॥ दशरात्रं न गृह्णीयाद्भिक्षं तस्य गृहे यतिः ॥ ८ ॥ इष्टद्यन्नं नैव भोक्तव्यं संस्काराान्नं तथैव च ॥ भिक्षा तत्र न कर्तव्या यत्र क्षौरविधिर्गृहे ॥ ९ ॥ वैश्वदेवस्य यः कर्ता तस्य भार्या रजस्वला ॥ तत्र भिक्षा न कर्तव्या भिक्षुणा हितमिच्छता ॥ १० ॥ श्राद्धान्नं नैव गृह्णीयाद्यदि भक्षणमागतम् ॥ कुक्षौ स्थितं यावदन्नं तावत्प्रेतत्वमाप्नुयात् ॥ ११ ॥ अयने विषुवे चैवचंद्रादित्योपरागयोः ॥ मुक्तदृष्ट्वा न भोक्तव्यं स्नानं कृत्वा ततः परम् ॥ १२ ॥ अर्धोदये च सिंहस्थे कपिलापषठी पर्वणि ॥ यतिभिश्चापिकर्तव्यमनशनं वाप्युपोषणम् ॥ १३ ॥ उपवासः प्रकर्तव्यः क्षौरपर्वदिने तथा ॥

श्रेष्ठां माधुकरी भिक्षां तामिच्छेच्च सदा यतिः ॥ मधुवदाहरणं यत्तन्माधुकरमिति स्मृतम् ॥ १ ॥ गच्छेत् संकल्परहितान्गृहान्त्रीन्पञ्च सप्त वा ॥ संस्कृत्य प्रणवेनाथ भिक्षापात्रं यथाविधि ॥ १६ ॥ भास्कराभिमुखो भूत्वा संस्मरन्मनसा हरिम् ॥ सव्ये- नादाय पात्रं तु दण्डंवै दक्षिणे न तु ॥ १७ ॥ यतिहस्ते जलं दद्याद्भिक्षां दद्यात्पुनर्जलम् ॥ तदन्नं मेरूणा तुल्यं तज्जलं सागरोपमम् ॥ १ ॥ यस्य गृहे यतिर्भुङ्क्ते तस्य गृहे हरिः स्वयम् ॥ यस्य गृहे हरिर्भुंक्ते तस्य गृहे जगत्त्रयम् ॥ २ ॥ इति मंडल

पूजा मंत्रौ ॥ भिक्षानन्तरं पुराणश्रवणेन शेषं कालं नयेत् ॥ इति संक्षेपनिर्वाहः ॥

मठाम्नायमीमांसा ॥

प्रथमः पश्चिमाम्नायः शारदामठ उच्यते ॥ कीटवारः संप्रदायस्तस्यतीर्थाश्रमौ शुभौ ॥ १ ॥ द्वारकाख्यं हि क्षेत्रं स्याद्देवः सिद्धेश्वरः स्मृतः ॥ भद्रकाली तु देवी स्यादाचार्यो विश्वरूपक ॥ २ ॥ गोमतीतीर्थममलं ब्रह्मचारी स्वरूपकः ॥ सामवेदस्य वक्ता च तत्र धर्मं समाचरेत् ॥ ३ ॥ पूर्वाम्नायो द्वितीयः स्याद्गोवर्धनमठः स्मृतः । भोगवारः संप्रदायो वनारण्ये पदे स्मृते ॥ ४ ॥ पुरुषोत्तमं तु क्षेत्रं स्याद् जगन्नाथोऽथदेवता ॥ विमलाख्या हि देवी स्यादाचार्यः पद्मपादकः ॥ ५ ॥ तीर्थं महोदधिः प्रोक्तं ब्रह्मचारीप्रकाशकः ॥ ऋगाह्वयस्तस्यवेदस्तत्र धर्मं समाचरेत् ॥ ६ ॥ तृतीयस्तूत्तराम्नायो ज्योतिष्मान्हि मठो भवेत् ॥ आनंदवारोऽस्य विज्ञेयः संप्रदायोऽस्य सिद्धिकृत् ॥ ७ ॥ पदानि तस्य ख्यातानि गिरिपर्वतसागराः ॥ वदरीकाश्रमं क्षेत्रं देवता च स एव हि ॥८॥ देवी पूर्णागिरी ज्ञेया आचार्यस्त्रोटकः स्मृतः ॥ तीर्थं त्वलकनन्दाख्यं नन्दाख्यो ब्रह्मचार्यभूत् ॥ तस्य वेदो ह्यथर्वाख्यस्तत्र धर्मं समाचरेत् ॥ ९ ॥ चतुर्थो दक्षिणाम्नायः शृंगेरी तु मठो भवेत् ॥ भूरीवाराह्वयस्तस्य संप्रदायः सुशोभनः ॥ १० ॥ पदानि तस्य ख्यातानि सरस्वती भारतीपुरी ॥ रामेश्वराह्वयं क्षेत्रमादिवाराहदेवता ॥ ११ ॥ शारदातस्य देवी स्यात्सर्वकामफलप्रदा ॥ पृथ्वीधराह्व आचार्यस्तुंगभद्रे तितीर्थकम् ॥ चैतन्याख्यो ब्रह्मचारी यजुर्वेदस्य पाठकः॥१२॥

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

एवमेव प्रतिदिनं प्रातरुत्थाय पूर्ववत्क्रमो विज्ञेयः ॥

॥ ॐ कं खं ब्रह्म ॥

शाङ्करमठसंप्रदायीयाः शान्तयः

श्रीचिन्तामणिगणपतये नमः। विश्वेशं माधवं ढुंढिं दंडपाणिं च भैरवम् ॥ वन्दे काशीं गुहां गंगां भवानीं मणिकर्णिकाम् ॥ १ ॥

स्मृते सकलकल्याणभाजनं यत्र जायते ॥ पुरुषस्तमजं नित्यं व्रजामि शरणं हरिम् ॥ २ ॥

ॐ शन्नो मित्रः शं वरुणः ॥ शन्नो भवत्वर्यमा। शन्न इन्द्रो बृहस्पतिः ॥ शन्नो विष्णुरुरुक्रमः। नमो ब्रह्मणे ॥ नमस्ते वायो ॥ त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि ॥ त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्म वदिष्यामि ॥ ऋतं वदिष्यामि ॥ सत्यं वदिष्यामि तन्मामवतु ॥ तद्वक्तारमवतु ॥ अवतु माम् ॥ अवतु वक्तारम् ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ १ ॥

ॐ सह नाववतु ॥ सह नौ भुनक्तु। सह वीर्यं करवावहै ॥ तेजस्वि नावधीतमस्तु। मा विद्विषावहै ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ २ ॥

ॐ यश्छन्दसामृषभो विश्वरूपः छन्दोभ्योऽध्यमृतात्संबभूव समेन्द्रो मेधया स्पृणोतु ॥ अमृतस्यदेव धारणो भूयासम् ॥ शरीरं मे विचर्षणम् ॥ जिह्वा मे मधुमत्तमा ॥ कर्णाभ्यां भूरिविश्रुवम् ॥ ब्रह्मणः कोशोऽसि मेधया पिहितः ॥ श्रुतं मे गोपाय ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ ३ ॥

ॐ अहं वृक्षस्य रेरिवा ॥ कीर्तिः पृष्ठं गिरेरिव ॥ ऊर्ध्वं पवित्रो वाजिनीव स्वमृतमस्मि ॥ द्रविणं सवर्चसम् ॥ सुमेधा अमृतो क्षितः ॥ इति त्रिशङ्कोर्वेदानुवचनम् ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ ४ ॥

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ॥ पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥५ ॥

ॐ आप्यायन्तु ममाङ्गानि वाक्प्राणश्चक्षुःश्रोत्रमथो बलमिन्द्रियाणि च सर्वाणि सर्वं ब्रह्मौपनिषदं माहं ब्रह्म निराकुर्यां मा मा ब्रह्म निराकरोदनिराकरणमस्त्वनिराकरणं मे अस्तु ॥ तदात्मनि निरते य उपनिषत्सु धर्मास्ते मयि सन्तु ते मयि सन्तु ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ ६ ॥

ॐ वाङ् मे मनसि प्रतिष्ठिता मनो मे वाचि प्रतिष्ठितमावीरावीर्म एधि वेदस्य म आणीस्थः श्रुतं मे मा प्रहासीरनेनाधीतेनाहोरात्रान्संदधाम्यृतं वदिष्यामि ॥ सत्यं वदिष्यामि ॥ तन्मामवतु तद्वक्तारमवतु ॥ अवतु मामवतु वक्तारम् ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ ७ ॥

ॐ भद्रं नो अपिवातय मनः ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ ८ ॥

ankurnagpal108@gmail.com

Please do not take unnecessary printouts

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ॥
स्थिरैरंगैस्तुष्टुवांसस्तनुभिर्व्यशेम देवहितं यदायुः ॥

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ॥
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः । ६ ॥

ॐ यो ब्रह्माणं विदधाति पूर्वं यो वै वेदांश्च प्रहिणोति
तस्मै ॥ तँह देवमात्मबुद्धिप्रकाशं मुमुक्षुर्वै शरणमहं प्रपद्ये ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ १० ॥

ॐ नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्यासंप्रदायकर्तृभ्यो वंश-
ऋषिभ्यो महद्भ्यो नमो गुरुभ्यः ॥ सर्वोपप्लवरहितः प्रज्ञानघनः
प्रत्यगर्थो ब्रह्मैवाहमस्मि ॥ ११ ॥

ॐ नारायणं पद्मभवं वसिष्ठं
शक्तिं च तत्पुत्रपराशरं चं
व्यासं शुकं गौडपदं महान्तं
गोविन्दयोगीन्द्रमथास्य शिष्यम् ।

श्रीशंकराचार्यमथास्य पद्म—
पादं च हस्तामलकं च शिष्यम्
तं त्रोटकं वार्तिककारमन्या—
नस्मद् गुरून्संततमानतोऽस्मि ॥ १ ॥

श्रुतिस्मृतिपुराणानामालयं करुणालयम् ।
नमामि भगवत्पादं शंकरं लोकशंकरम् ॥ २ ॥

शंकरं शंकराचार्यं केशवं बादरायणम् ॥
सूत्रभाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः ॥ ३ ॥

ईश्वरो गुरुरात्मेति मूर्तिभेदविभागिने ॥
व्योमवद्व्याप्तदेहाय दक्षिणामूर्तये नमः ॥ ४ ॥

वेदान्तार्थविभासकाय गुरवे शान्ताय संन्यासिने
नानावादिनगेन्द्रसंघपवये योगीन्द्रवंद्याय च ।
मोहध्वान्तदिवाकराय भगवत्पादाभिधां बिभ्रते
तस्मै भाष्यकृते नमोस्तु सततं पूर्णाय बोधात्मने । ५ ॥

अनध्यायमंगलशान्तिः ॥

अशुभानि निराचष्टे तनोति शुभसंततिम् ।
स्मृतिमात्रेण यत्पुंसां ब्रह्मतन्मंगलं परम् ॥ १ ॥

अतिकल्याणरूपत्वान्नित्यकल्याणसंश्रयात् ॥
स्मर्तॄणां वरदत्वाच्च ब्रह्म तन्मंगल विदुः ॥ २ ॥

ॐकारश्चाथशब्दश्च द्वावेतौ ब्रह्मणः पुरा ॥
कंठं भित्वा विनिर्यातौ तस्मान्मांगलिकावुभौ ॥ ३ ॥

ॐ अथ ॐ अथ ॐ अथ तत्सत्परब्रह्मार्पणमस्तु ॥

ankurnagpal108@gmail.com